

Ukážka testu na prijímacie skúšky zo slovenského jazyka a literatúry na päťročné štúdium

Ukážka

Milan Rúfus - O troch grošoch

Kopal raz jeden chudobný človek
pri hradskej ceste priekopy.
„Akú máš plácu?“ kráľ sa ho pýtal.
„Tri groše na deň dokopy.“

„Tri groše na deň? Vyžiješ z toho?“
pýta sa vladár biedneho.
„Tri groše? Keby, jasný môj kráľu!
Ja žijem iba z jedného.“

Prvým z tých grošov dlho už vraciam
to, čo som dlžný pred Bohom.
Iba ten druhý ostáva pre mňa.
Tretí groš dávam zálohom.“

Premýšľala vladár starnúcou hlavou,
už sa mu na nej belie srieň.
Koľko len húta, toľko len húta,
nepríde veci na koreň.

„Tri groše na deň. Z takého mála
požičať, vrátiť, ba i žiť?
Človeče dobrý, darmo sa trápim,
budeš mi musieť vysvetliť.“

„Tak je to, výsosť: otca mám v dome,
nevládneho a starého.
Najprvším grošom statočne vraciam,
čo dostával som od neho.“

Jeden groš ide na môjho syna,
rastie mi z neho čel'adník.
Záloh mu dávam, aby mi vrátil,
keď sám už budem nevládný.

Jeden groš pre mňa. Dost' alebo málo
na ľudskú cestu nedlhú?
Kráľ môj, tak žije chudobný človek:
bez pýchy, však i bez dlhu.“

„**Dvanásť moji radcovia slávní,**
v kráľovskom hlase zaznie zlosť,
„mali by počuť hádanku tvoju.
Pane, tým nikdy nie je dost'!“

Každý deň žobrujú o vyššiu plácu.
Tým oni viac, čím viac ja dám.
Tešte sa, hlavy, hlavičky drahé,
akú vám hádku zahádam!“

1. Na základe ukážky vyber, prečo chudobný človek vracia prvý groš:

- a) Pretože si požičal groš od suseda.
- b) Pretože je dlžný kráľovi.
- c) Pretože vracia otcovi to, čo mu on kedysi dal.
- d) Pretože ho dáva svojmu synovi, ktorý mu ho kedysi požičal.

2. Čo robí chudobný človek so svojím tretím grošom?

- a) Vracia ho kráľovi.
- b) Požičiava ho synovi.
- c) Kупuje si jedlo.
- d) Ukladá ho na účet.

3. Dopln' vetu, ktorá vychádza z ukážky: Kráľ je nahnevaný na svojich radcov, pretože

.....

4. Napíš, aký literárny žáner krátkeho rozsahu je spomenutý v ukážke?

5. Urči slovné druhy vo zvýraznenom verši v ukážke:

.....

6. Vypíš z textu: 3 predložky:
3 zámená:
3 číslovky:

7. Posolstvo príbehu o chudobnom človeku a kráľovi je:

- a) múdrosť je cennejšia ako bohatstvo.
- b) moc môže byť zneužitá.
- c) každý má možnosť zmeniť svoj osud.
- d) chudoba vedie k šťastiu.

8. Ako nazývame v literárnej teórii zvukovú zhodu na konci slov alebo skupín slov na konci veršov?

9. Slovo *groš* je:

- a) Historizmus
- b) Archaizmus
- c) Neologizmus
- d) Zastarané slovo

10. Urči vetné členy v nasledujúcej vete:

Každý deň žobrujú o vyššiu plácu.

11. Vypíš z textu dve prídavné mená a urči ich druh.

1.....

2.....

12. Vytvor zo slova *radcovia* N sg.

zo slova *materiál* N pl.

zo slova *hotel* N pl.

zo slova *hus* L sg.

zo slova *kolegyňa* I pl.

13. Urči vzor nasledujúcich slov:

Kráľ

Groš

Tret

Chudobný

Včelí

Nedorozumenie

14. Urči nasledujúcu vetu podľa obsahu: *Kopal raz jeden chudobný človek pri hradskej ceste priekopy.*

15. Autor ukážky, Milan Rúfus, bol významný slovenský básnik. Uved' meno ešte aspoň jedného významného básnika, ktorého máš rád/rada.

.....

16. Akým slovotvorným postupom vznikli nasledujúce slová?

ľudský

zemepis

napr.

skokan

km

17. Dopíš správnu interpunkciu do priamej reči:

Mama mi povedala Ak si našetriš dost' peňazí, môžeš si kúpiť nový bicykel

18. Dopln' do vety správne slovo. Číslovky prvý, druhý, tretí sú _____ číslovky.

19. Urči gramatické kategórie slov z ukážky:

a) (bez) pýchy

b) Vraciam

c) Vladár

20. Vytvorte synonymický rad k slovám:

a) *kráľ*,.....

b) *hnevať*,.....

c) *studený*,.....

21. Pravopisné cvičenie

Doplň chýbajúce písmená:

Tento r_bník je pln_ žiab. Orol p_šne v_sel v povetr_. Na tetk_nom dvore sa mrv_li hus_, kačk_, slipek_, tri kohút_, ba i dvaja hrav_ps_. Žabk_n lepkav_ jaz_ček sa r_chlo v_mrštil na kor_st'. Blesk_b_čovali oblohu a dážd_d_vo bubnoval po strechách. T_to moj_mal_s_novia sú tak_ťarbav_krokodíl_, vždy do niečoho narazia. Zo štrnást_ch prítomn_ch šiest_hlasoval_ proti. Markov ps_záprah predbehol unavené ps_ jeho najväčšieho r_vala. Dlaňou si pr_kr_la ústa, ab_ nebolo v_dno, že sa smeje. H_kal nad svoj_m_úspechm_. Voda sa b_je o skaliská a pri nárazoch s_pe do povetria kr_štáľové kvapôčky. Cez prázdnin_školské areál_ z_vajú prázdnotou.